

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De bestuurder geen werknemer meer?

Heerma van Voss, G.J.J.

Citation

Heerma van Voss, G. J. J. (2010). De bestuurder geen werknemer meer? *Tijdschrift Recht En Arbeid*, 3, 3-4. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/16397>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/16397>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De bestuurder geen werknemer meer?

21

Bij amendement is het wetsvoorstel inzake het bestuur en toezicht van de NV en BV, dat op moment van schrijven bij de Eerste Kamer in behandeling is, aangevuld met een art. 2:132 lid 3 BW, dat moet gaan bepalen dat de rechtsverhouding van een beursgenoteerde vennootschap met haar bestuurder niet kan worden aangemerkt als arbeidsovereenkomst.

Dit amendement is ingediend ondanks het feit dat eerdere voorstellen in die richting van de zijde van de Commissie-Tabaksblat en daarna in het voorontwerp van de regering wel zijn geopperd, maar bij nader inzien weer ingetrokken. Voor dat voortschrijdende inzicht bestonden echter goede redenen.

De Wet op de arbeidsovereenkomst heeft honderd jaar geleden voorzien dat de regeling van de arbeidsovereenkomst een algemene regeling zou zijn voor alle werknemers, en daarmee voorkomen dat wij in Nederland de last zouden krijgen van de in andere landen voorkomende aparte wettelijke statuten voor allerlei categorieën werknemers. Alleen voor de ambtelijke rechtsverhouding is later van deze benadering afgeweken – en zie nu maar weer eens van dat aparte ambtenarenrecht af te komen. Het is daarom opvallend dat de toelichting van het wetsvoorstel de stelsels van andere landen, die veelal nog worstelen met verschillende statuten, juist als lichtend voorbeeld opvoert.

Het heeft ongetwijfeld op het eerste gezicht iets ongerijms dat de bestuurder van een vennootschap werknemer is en daarmee ondergeschikt aan het werkgeversgezag dat hij (mede) zelf uitoefent. De beoogde wetswijziging is overigens beperkt tot de bestuurders van beursgenoteerde vennootschappen, juist die groep die dikwijls een Raad van Commissarissen kent, en daarom wel onder toezicht werkt.

Toch heeft ook een bestuurder van een vennootschap behoefte aan bescherming van zijn rechtspositie. Zonder arbeidsovereenkomst zullen bestuurders gaan werken op basis van een overeenkomst van opdracht. Zonder de wettelijke rechtsbescherming die de regeling van de arbeidsovereenkomst biedt, zal een bestuurder zich in deze overeenkomst uitgebreid willen indekken. De Engelse situatie met contracten zo dik als telefoonboeken vormt wel een lucratieve werkverschaffing voor advocaten, maar ook een bijdrage aan de juridisering van de samenleving die moeilijk een wenkend perspectief kan worden genoemd. Overigens is het denkbaar dat directeuren zullen gaan eisen dat in hun contract titel 7.10 BW van overeenkomstige toepassing wordt verklaard, waarmee het resultaat van de beoogde wetswijziging teniet zou worden gedaan.

De toelichting op het amendement van de Kamerleden Weekers en Van Vroonhoven-Kok is al helemaal niet dragend (*Kamerstukken II 2009/10, 31 763, nr. 10*). De norm dat een bestuurder bij zijn vertrek geen hogere vergoeding meekrijgt dan maximaal een vast jaarsalaris kan volgens de indieners door het bestaan van een arbeidsovereenkomst worden doorkruist. Met een beroep op zijn arbeidsovereenkomst kan de bestuurder immers met succes een hogere ontslagvergoeding bepleiten. 'Falende bestuurders kunnen onder het huidige recht dus worden beloond'. Zij vergeten echter dat een clause die vooraf een ontslagvergoeding regelt, ook in een overeenkomst van opdracht kan worden opgenomen. Door de normale arbeidsrechtelijke bescherming van de kennelijk onredelijke opzegging aan de bestuurder te onthouden, zal hij zelfs worden aangemoedigd om zijn overeenkomst van opdracht met een dergelijke clause te verrijken.

De Commissie-Tabaksblat had op zichzelf nog een deugdelijker argument om voor de bestuurder een aparte regeling te bepleiten, namelijk het mogelijk

Prof. mr. G.J.J. Heerma van Voss is hoofdredacteur van dit tijdschrift.

maken van herbenoemingen van beperkte duur. Dit resultaat zou evenwel net zo goed kunnen worden bereikt door een uitzondering mogelijk te maken op art. 7:668a BW.

Overigens wordt nog wel eens vergeten dat er goede redenen kunnen zijn om een ruime vergoeding tevoren af te spreken, bijvoorbeeld om het afbreukrisico te compenseren voor een ervaren bestuurder die men wil aantrekken om een onderneming in moeilijkheden uit het dal te loodsen. Zou dat niet worden toegelaten, dan zal dit risico op een andere manier in de beloning worden verdisconteerd, hetgeen per saldo wel eens ongunstiger voor de onderneming zou kunnen uitpakken.

Wil men de tevoren overeengekomen ontslagvergoedingen maximeren, dan zou een wettelijke beperking daarvan nodig zijn, maar die zou moeilijk verenigbaar zijn met de contractsvrijheid. Veel verder dan de Corporate Governance Code die besturen van vennootschappen dwingt om een afwijking van de norm uit te leggen, kan ons rechtssysteem eigenlijk niet gaan.

Wil men overigens een directeur zonder arbeidsovereenkomst aanstellen, dan is dat in het huidige stelsel reeds mogelijk door een zogeheten management-BV ertussen te schuiven. De *Groen/Schroevers*-doctrine van de Hoge Raad laat ook een overeenkomst van opdracht al toe, al moet dat dan wel ook een bewuste keuze van de directeur zijn.

Het amendement mist dus het beoogde effect en haalt meer overhoop dan dat het oplost. Het is een bedenkelijk staaltje van wetgeven dat kamerleden op het laatste moment een niet voldoende doordacht amendement inbrengen om een belangrijk onderwerp te regelen zonder de gelegenheid te bieden voor een serieus debat. Of gaat het hier slechts om symboolwetgeving die – net zoals het voorstel om de ontslagvergoedingen alleen voor werknemers met een jaarinkomen boven de € 75 000 te maximeren – vooral de illusie moet wekken dat er iets wordt gedaan om de ‘topinkomens’ aan te pakken?